

Forhandlingen genoptoges.

M. Klausen: Naar jeg tillader mig for anden Gang at tage Ordet under disse Forhandlinger, er det, fordi der fra forfættelig Side er bleven fremsat Bemærkninger angaaende de Udtalelser, jeg fremkom med den første Dag, da vi havde Finansloven til Behandling. Der blev fra den højtærede Kultusministers Side fremsat nogle Bemærkninger i Anledning af mine Udtalelser om den saakaldte Kirkenød her i Kjøbenhavn. Den højtærede Minister forsvarede selvfølgelig den store Bevilling paa 240,000 Kr., og her man paa de Tal, den højtærede Minister anførte, kunde det ogsaa synes, som det var berettiget at gøre noget i denne Sag. Det forekommer mig dog, at den højtærede Minister saa temmelig ensidig paa Sagen, idet han nemlig kun anførte Tallene fra to Sogne, nemlig St. Johannes og St. Mathæus Sogne, hvor Indbyggertallet er størst. Man maa dog se paa Sognene her i Kjøbenhavn i deres Helhed, og saa viser det sig, at der er mange Sogne, som i Virkeligheden ikke ere ret store. Garnisons Sogn har 12,364 Indbyggere, Stephan Sogn mellem 17 og 18,000, Holmens Sogn mellem 13 og 14,000, Helliggeist Sogn mellem 12 og 13,000, Trinitatis Sogn mellem 16 og 17,000, Vor Frue Sogn ca. 20,000 og Frelvers Sogn ogsaa ca. 20,000 Indbyggere. Disse Tal ere tagne efter Folketællingen 1890. Man kunde hertil føje det ny Sogn omkring Zionskirken, som blev oprettet i Fjor, og som kun har 10,000 Indbyggere. Af 13 Sogne her i Byen kunne de 8 altsaa i Virkeligheden slet ikke kaldes store. Jeg tror derfor, at den højtærede Minister kunde have gaaet en anden Vej, nemlig i Stedet for at dele de store Sogne foretaget en Fordeling af samtlige Sogne. Vi have 13 Sognkirker, og naar Byen bliver delt ligelig mellem dem, bliver der ikke saa overordentlig store Sogne, som det nuværende St. Mathæus og St. Johannes Sogn. Vi have ogsaa her i Kjøbenhavn 13 Valgkredsje. Da Valgkredsloven for nogle Aar siden var til Forhandling her, fandt man, at Kjøbenhavn ikke skulde have mere end 13 Kredse, skønt Grundloven foreskriver noget helt andet. Jeg tror nu, at kunne vi nøjes her med 13 Valgkredse, kunne vi ogsaa nøjes med 13 Sogne, det vilde være tilstrækkeligt til at afhjælpe den Kirkenød, som findes. I alle Tilfælde er jeg en bestemt Modstander af den Ordning, der foreslaas af den højtærede Kultusminister. Der er jo saaledes Tale om at bygge en ny Kirke ude paa Grønttorvet i St. Johannes søndre Sogn, en Pragtbygning til 300,000 Kr. Den skal ligge

paa en Grund, som Kjøbenhavns Kommune skal stænke, og som har en Værdi af 4 til 500,000 Kr., altsaa i alt en Bygning til en Værdi af 7 til 800,000 Kr. Jeg synes ikke, der er nogen Rimelighed i at anvende et saa stort Beløb paa at anlægge en Kirke derude. Det kan godt være, som den højtærede Minister læste op, at der foresalder en Mængde kirkelige Forretninger i Johannes Kirken. Man kunde saa gaa den Vej, som jeg har foreslaaet, at bygge et mindre Lokale, hvori saadanne Forretninger kunne foretages. Man behøvede ikke derfor at gaa til Opførelse af en Pragtbygning til en Værdi af 7—800,000 Kr. Dernæst omtalte den højtærede Minister den Bededagskollekt, som han har paabudt skal finde Sted i Landet i de kommende 10 Aar. Den højtærede Minister mente ikke, at det havde vakt nogen Misfornøjelse. Jeg paastrød det modsatte, og jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse citere nogle Udtalelser; der fremkom den Gang ude i Provinspressen. Saaledes skriver f. Eks. „Horsens Folkeblad“: „Fr. Bardenfleths Opfordring til Provinserne om at komme det stakkels fattige Kjøbenhavn til Hjælp med Penge til Kirker er derfor i allerhøjeste Grad meningsløs.“ Et andet moderat Blad, „Byens Tidende“, skriver: „Det var mere rimeligt, om Ministeren fortalte de rige Kjøbenhavnerne noget om, hvordan Bønderne ude paa Landet selv have nok at gøre med at skaffe Tienden til Veje til deres egne Kirker og deres egne Præster, og foreskillede dem, at det dog var en Spot og Skam blot at tænke paa at forlange, at de skulde oven i Købet bygge Kirker til Kjøbenhavnerne, som ere fuldstændig fri for saadanne Byrder.“ Det er Ministerens Venner, der sige saaledes, og det er jo af sine Venner, man skal høre Sandheden. Ser man nu efter, hvad Venstrepressen skriver, vil man finde, at den udtaler sig saaledes: „Sandheden er, at der ikke er nogen som helst Kirkenød i Kjøbenhavn. Der er foreløbig Kirker nok. De, der allerede er, ere alt andet end overfyldte. Man kan uden at tage Munden særlig fuld, sige, at Halvdelen af de Gudstjenester, der holdes, samler ikke paa langt nær fuldt Hus. Sa, der er Kirker, som Søndag efter Søndag staa halvt tomme.“ Jeg tror derfor, det er rigtigt, naar jeg har udtalt, at denne Bededagskollekt har vakt en berettiget Misfornøjelse ude omkring i Landet, og jeg tror heller ikke, at Kjøbenhavns Borgere kunne være tjente med, at Kjøbenhavnske Forhold fremstilles paa en saadan Maade ude i Landet. Man plejer jo dog, naar man ønsker at samle ind til en eller anden Person, først at spørge, om ved-